

Sygn. akt I C 2886/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Karol Smaga

Protokolant: Paweł Zdanowicz

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B. (1)

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W.

o ustalenie

I. oddała powództwo,

II. zasądza od A. B. (1) na rzecz (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 617 (sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2886/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 listopada 2013 roku (data nadania w placówce pocztowej) A. B. (1) wniósł o ustalenie, że oświadczenie woli (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (dalej: (...) Bank (...)) zawarte w piśmie z dnia 7 sierpnia 2013 roku o wypowiedzeniu Umowy o kredyt gotówkowy nr (...) zawartej w dniu 17 kwietnia 2012 roku jest bezskuteczne ewentualnie nieważne, zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowania w przedmiocie nadania bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności do czasu aż sąd orzeknie, czy wypowiedzenie powołanej wyżej umowy było zgodne z prawem i czy jest skuteczne, jak również zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych (vide pozew, k. 1 – 3).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Bank (...) – reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego M. N. (vide pełnomocnictwo, k. 23), wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od A. B. (1) kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (vide odpowiedź na pozew, k. 19 – 22).

Pismem procesowym z dnia 12 maja 2014 roku (data prezentaty Sądu) powód zmodyfikował powództwo w ten sposób, że wniósł o ustalenie, iż oświadczenie pozwanego o wypowiedzeniu umowy o kredyt gotówkowy nr (...) zawartej w dniu 17 kwietnia 2012 roku jest bezskuteczne, ewentualnie nieważne i ustalenie istnienia stosunku prawnego wynikającego z wyżej wymienionej umowy (vide pismo procesowe powoda z dnia 12 maja 2014 roku, k. 47 – 50).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie (vide protokół rozprawy głównej z dnia 16 maja 2014 roku, k. 55).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 kwietnia 2012 roku A. B. (1) zawarł z (...) Bank (...) umowę o kredyt gotówkowy nr (...) (umowa o kredyt gotówkowy nr (...) z dnia 17 kwietnia 2012 roku, k. 4 – 5).

Zgodnie z § 8 ust. 3 i 4 przedmiotowej umowy w przypadku, gdy kwota kredytu na cele konsumpcyjne, przeznaczona jest na spłatę zadłużenia z tytułu zaciągniętego kredytu w (...) Bank (...), środki pieniężne za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej pomniejszają saldo zadłużenia spłacanego kredytu. W przypadku odstąpienia lub rezygnacji z ubezpieczenia (...) Bank (...) zaliczy środki za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej na częściową spłatę kredytu z jednoczesnym skróceniem okresu kredytowania lub na podstawie pisemnego oświadczenia kredytobiorcy na spłatę kredytu z zachowaniem okresu kredytowania obowiązującego na datę złożenia oświadczenia (§ 8 ust. 3 i 4 umowy o kredyt gotówkowy nr (...) z dnia 17 kwietnia 2012 roku, k. 5).

Pismem z dnia 7 sierpnia 2013 roku, doręczonym A. B. (1) w dniu 26 sierpnia 2013 roku, (...) Bank (...), działając na podstawie § 7 umowy o kredyt gotówkowy nr (...), wypowiedział A. B. (1) wskazaną umowę z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia. Jednocześnie (...) Bank (...) wskazał na możliwość ustania skutków złożonego wypowiedzenia w przypadku dokonania przez A. B. (1) w terminie okresu wypowiedzenia, spłaty zadłużenia przeterminowanego wobec Banku z tytułu zawartej umowy w wysokości 12.470,16 złotych (pismo z dnia 7 sierpnia 2013 roku, k. 6).

Pismem nadanym w dniu 24 września 2013 roku A. B. (1) oświadczył (...) Bank (...), iż rezygnuje z przysługującego mu ubezpieczenia i prosi o zaliczenie środków za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej na wymaganą spłatę zadłużenia z zachowaniem okresu kredytowania obowiązującego na datę złożenia oświadczenia. Przedmiotowa korespondencja wpłynęła do (...) Bank (...) w dniu 26 września 2013 roku (pismo z dnia 24 września 2013 roku wraz z kserokopią dowodu nadania, k. 40).

Odpowiadając na powyższą korespondencję, (...) Bank (...), poinformował, iż złożona przez A. B. (1) dyspozycja środków pieniężnych za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej db kredytu gotówkowego nr (...) nie została zrealizowana a umowa została rozwiązana (pismo z dnia 7 października 2013 roku, k. 8).

Pismem z dnia 25 października 2013 roku A. B. (2) poinformował (...) Bank (...), iż nie składał dyspozycji zwrotu środków pieniężnych za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej db kredytu gotówkowego nr (...), lecz złożył oświadczenie o rezygnacji z ubezpieczenia i dyspozycję o zaliczeniu środków za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej na wymaganą spłatę zadłużenia z zachowaniem okresu kredytowania obowiązującego na datę złożenia oświadczenia (pismo z dnia 25 października 2013 roku wraz z kserokopią dowodu nadania, k. 9).

Stan faktyczny został ustalony na podstawie wskazanych wyżej dowodów.

Za wiarygodne uznano dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, które zostały sporządzone przez kompetentne osoby w ramach wykonywanych przez nie czynności, a strony w toku przewodu sądowego nie kwestionowały ich prawdziwości; również sąd dokonując ich kontroli od strony formalnej i zawartości merytorycznej nie dopatrył się uchybień ani śladów wskazujących na ich fałszowanie przez podrabianie lub przerabianie.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

A. B. (1) wystąpił z roszczeniem, którego podstawę stanowi art. 189 k.p.c., o ustalenie istnienia umowy o kredyt gotówkowy nr (...) z dnia 17 kwietnia 2012 roku, zatem na wstępie rozważań należy ocenić, czy posiada on interes prawny, o którym mowa w powyższym przepisie.

Interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2007

r., sygn. akt III AUa 1518/05). Tym samym interes prawny w rozumieniu powyżej wskazanego przepisu występuje wówczas, gdy istnieje niepewność stanu prawnego. Niepewność ta powinna być jednak obiektywna, czyli zachodzić według rozumnej oceny sytuacji, a nie tylko subiektywna, tj. według odczucia powoda.

W związku z tym, że pozwany nie uznaje powództwa, po stronie powoda istnieje niepewność co do treści stosunku istniejącego pomiędzy stronami i ewentualnej skuteczności wypowiedzenia spornej umowy, a zatem ma on interes w wytoczeniu niniejszego powództwa.

Uwzględnienie powództwa A. B. (1), tj. wydanie wyroku ustalającego bezskuteczność wypowiedzenia umowy kredytowej, stanowiącej przedmiot sporu, zapewniłoby powodowi – zgodnie z jego oczekiwaniami – ochronę interesów, gdyż wyrok taki usunąłby stan niepewności powoda co do sytuacji prawnej, w jakiej się znalazł.

Przechodząc do rozważań w kwestii zasadności wniesionego powództwa w pierwszej kolejności podnieść należy, iż powód domaga się ustalenia bezskuteczności oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o kredyt gotówkowy nr (...) z dnia 17 kwietnia 2012 roku.

Powód, jako podstawę do uznania bezskuteczności wypowiedzenia umowy, wskazał spełnienie przez siebie wszystkich wymaganych przez pozwanego warunków, a mianowicie, działając na zasadzie § 8 ust. 4 łączącej strony umowy kredytowej oświadczył, iż rezygnuje z ubezpieczenia i prosi o zaliczenie środków za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej na wymaganą spłatę zadłużenia z zachowaniem okresu kredytowania obowiązującego w dacie złożenia oświadczenia.

W ocenie Sądu czynność pozwanego, polegającą na wypowiedzeniu umowy o kredyt gotówkowy nr (...) z dnia 17 kwietnia 2012 roku, uznać należy za skuteczną. Pozwany kierując do A. B. (1) pismo zawierające oświadczenie o wypowiedzeniu łączącej strony umowy, zastrzegł możliwość utraty skutków złożonego wypowiedzenia w przypadku dokonania przez powoda w terminie 30 dni, licząc od jego doręczenia, spłaty zadłużenia przeterminowanego wobec banku, a dokonanie wskazanej spłaty stanowić będzie dorozumienie wyrażenie przezeń zgody na wycofanie przez bank oświadczenia o wypowiedzeniu umowy.

Bezspornym w sprawie był moment doręczenia przedmiotowego wypowiedzenia, wskazywany przez samego powoda na dzień 26 sierpnia 2013 roku. Tym samym termin ostatecznego dokonania spłaty upływał już 25 września 2013 roku. Nie ulega również żadnym wątpliwości, iż zadośćuczynić przedmiotowemu uprawnieniu przyznanemu A. B. (1) przez pozwanego, w oparciu o treść § 8 ust. 4 łączącej strony umowy, można było poprzez złożenie stosownego oświadczenia w przedmiocie zaliczenia środków za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej na wymaganą spłatę zadłużenia, co też powód uczynił. Nie mniej jednak, analiza dołączonej do pozwu korespondencji pomiędzy stronami prowadzi do wniosku, iż co prawda oświadczenie powoda zostało przezeń nadane w placówce pocztowej w dniu 24 września 2013 roku (k. 7), jednakże pozwany otrzymał je dopiero 26 września 2013 roku (k. 40), a więc już po upływie stricte zakreślonego mu terminu.

Analizując kwestię skuteczności złożonego przez powoda oświadczenia, w pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, iż stanowi ono czynność prawną jednostronną, która dla swej skuteczności wymaga niewątpliwego dojścia do adresata. Zgodnie zaś z dyspozycją art. 61 k.c. dojście oświadczenia woli do adresata w sposób, by mógł on zapoznać się z jego treścią polega na stworzeniu przez składającego takiej sytuacji, w której adresat oświadczenia mógł zapoznać się z nim w zwykłym toku czynności – przy czym rzeczywiste zapoznanie nie ma znaczenia prawnego.

Z treści art. 61 k.c. bezsprzecznie wynika, iż w sprawie składania oświadczenia woli Kodeks cywilny przyjął teorię doręczenia, według której dla przyjęcia, iż oświadczenie woli zostało złożone innej osobie jest chwila dojścia treści tego oświadczenia do wiadomości tej osoby, a w wypadku składania oświadczenia publicznie – chwila jego publicznego złożenia. Ze względu na interes i bezpieczeństwo obrotu oraz ułatwienia dowodowe domniemywa się, iż adresat zapoznał się z treścią oświadczenia, gdy doszła do niego w taki sposób, iż powzięcie o nim wiadomości stało się możliwe.

Tym samym relevantną okoliczność w sprawie niniejszej stanowi niejako istnienie samej obiektywnej możliwości zapoznania się z określonym oświadczeniem dopiero w dniu 26 września 2013 roku (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 lutego 2013 roku, sygn. akt I ACa 954/12).

Na składającym oświadczenie woli spoczywa więc ciężar dowodu, że doszło ono do adresata w sposób umożliwiający mu – według zasad doświadczenia życiowego – zapoznanie się z jego treścią. Jeśli oświadczenie zostało posłane adresatowi listem albo innym sposobem porozumiewania się na odległość, składający powinien wykazać np. za pomocą pocztowego dowodu nadania lub zwrotnego poświadczenia odbioru, że list został adresatowi doręczony.

W świetle powyższego mając na uwadze zebrany materiał dowodowy nie ulega wątpliwości, iż oświadczenie powoda o zaliczeniu środków za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej na wymaganą spłatę zadłużenia nie dotarło w określonym w wypowiedzeniu terminie do (...) Bank (...)w taki sposób, że mógł on zapoznać się z jego treścią. Oświadczenie to zostało jedynie nadane w placówce pocztowej w dniu 24 września 2013 roku (vide kserokopia dowodu nadania, k. 7), a więc co prawda w zakreślonym ku temu terminie, jednakże do zapoznania się z jego treścią przez pozwanego doszło dopiero dwa dni później.

Tym samym jako całkowicie niezasadne jawi się twierdzenie strony powodowej, jakoby doszło do złożenia skutecznego oświadczenia woli pozwanemu, czego konsekwencją musi stanowić nie tylko obiektywny fakt jej kontynuowania, ale również nieistnienie jakichkolwiek wymagalnych roszczeń z niej wynikających. Dla skuteczności oświadczenia woli istotne jest bowiem jego dojście do adresata w taki sposób, aby mógł on zapoznać się z jego treścią. Nadto w razie niedojścia wysłanego oświadczenia woli do adresata we wskazanym terminie nie można również mówić o skutecznym jego złożeniu (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1967 roku, sygn. akt III CZP 88/66). W analizowanym wypadku adresat – (...) Bank (...), miał co prawda możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia A. B. (2), aczkolwiek z uwagi na złożenie go po upływie określonego przez kontrahenta terminu, nie sposób przyjąć, aby wywołało relevantne dla łączącego strony stosunku skutki prawne (A. Wypiórkiewicz [w:] Praktyczny komentarz do k.c. str. 161).

Samo sporządzenie pisma zawierającego oświadczenie woli i nadanie go w czasie biegu terminu, nie może być uznane za jego skuteczne złożenie w rozumieniu art. 61 k.c., skoro jego treść dotarła do adresata po jego upływie. Powód wykazał się więc brakiem należytej staranności, kierując korespondencję w przedostatnim dniu wyznaczonego mu terminu.

Wobec powyższego w dacie dokonania wypowiedzenia i w dacie, kiedy upłynął termin okresu wypowiedzenia, istniały okoliczności (zadłużenie) uzasadniające wypowiedzenie umowy kredytu.

Powód wnosił ewentualnie o ustalenie, że wypowiedzenie umowy kredytu było nieważne. Jednakże nie przedstawił i nie udowodnił żadnej okoliczności, która skutkowałaby nieważnością tego oświadczenia (art. 6 kc, art. 232 kpc).

Uznać zatem należy, że wypowiedzenie umowy kredytu było skuteczne i ważne, a zatem doprowadziło do rozwiązania umowy.

Mając na uwadze powyższe rozważania i na podstawie powołanych powyżej przepisów Sąd orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.